

iskola római «állami- és magánrégiségek» címe alatt oly nehezen töltöget az iskolapadok süvölvényeinek fejébe, az e könyv lapjain minden erőszakoltság nélkül megéled, a cselekvény természetes velejárójaként kerül a maga helyére s ott azután valódi plasztikával vet mintegy árnyékot. E tekintetben ez a *Római kaland* a klasszikai oktató törekvésnek jó szolgálatot tehet: benne a vezetőfonál megbízható kézből gomolyodik tova, anélkül, hogy a bejárt területet gyanutkeltő szándékos-sággal túlzottan behálózná.

A jó kiállítású és nyomású könyvet Gedő Lipót hét rajza díszíti. Könnyű kéz munkája valamennyi, van bennük kellem és lelemény, de legalább ugyanoly mértékű hajlam is a torzításra. Ami az íróban csak fölény és illúziótlanság, azt a rajzoló már jobbára nyílt karikatúrába írja át. *Rédey Tivadar.*

Kozma Miklós: Mackensens ungarische Husaren (Verlag für Kulturpolitik, Wien, Berlin.)

A magyar háborús könyvek sorában méltón feltűnést keltett az *Egy csapattiszt naplója*, Kozma Miklós két év előtt megjelent munkája, melyet annak idején mi is méltattunk. A talpraesett könyvre, igen szép magyar sikere után most ismét visszatérünk, mert *Mackensen magyar huszárai* címen *Mirza von Schücking* fordításában német nyelven indult meg szélesebb körű útjára. A német kiadás azért is érdekes, mert ma mindenütt az ilyen egészséges történet-szemléletnek, tettekrekésztető és bizakodó történet-szemléletnek van kelete. A könyv már azért is méltó a nagy kultúrnyelveken való terjesztésre, mert írója őszintén és minden népet érdeklőn mutatja meg benne saját fajtáját. A fordító nehéz, de eredményes munkát végzett. A könyv kiállítása mintaszerű.

A Debreceni Szemle párizsi különszáma.

Hankiss János kitűnő tudományos folyóirata, a *Debreceni Szemle* egyik utolsó száma teljes terjedelmét a párizsi magyarok kulturmunkájának szenteli. Hankiss János bevezetőjében méltatja a magyar tudományos élet «párizsi őrhelyét», majd átadja a szót Müller Lipótnak, az ottani Tanulmányi Központ kiváló vezetőjének, aki *A magyar kultúra párizsi intézete* címen terjedelmes tanulmányban számol be a munkaeredményekről. Helyet foglal még a számban Tóth Béla értékes tanulmánya a «nemzetiségi kérdés francia elgondolásáról» és több kisebb tanulmány, elmfuttatás.

The Magyar Muse. (*An anthology of Hungarian poetry 1400—1932.*) A fordításokban nem szabad mindig azt keresni, ami hiányzik belőlük. Kétségtelen, hogy soha fordítás az eredetit teljes tartalmi és formai hűséggel vissza nem adja. A szépségnek, a zenének, a sajátos finomságoknak egy része veszendőbe megy, elsikkad az átültetésnél. A versben a nyelv sokszor determinálja a gondolatot s a nyelveknek ellentétes jellege, természete, más ideológiája szokszor éppen a költemény lényegének hű transzponálását teszi lehetetlenné. Olykor viszont meglepő találkozások vannak. A fordítás nagyon sok szépséget át is tud menteni és ha kellő műgonddal készül, legalább is megközelíti az eredetit. Olvastam már olyan műfordítást is, amely a legszigorúbb kritikával mérve is szebb volt az eredetinel, pedig nem lehet mondani, hogy meghamisította volna azt.

Arra mindenesetre igen jók a fordítások, hogy egy idegen költőről és alkotásairól fogalmat adjanak az olvasók széles rétegeinek, akikben él a vágy más kultúrák nagy szellemei-